

Språkrådet

Statsforvalteren i Innlandet
Marie-Louise Olsen

Deres ref.
2023/4582

Vår ref.
19/456-49/LLH

Dato
05.10.2023

Vågå kommune – melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Vistehorten naturreservat – uttalelse fra Språkrådet

I Sentralt stedsnavnregister (SSR) er ikke navnet *Vistehorten naturreservat* registrert. Det er heller ikke registrert noe naturnavn *Vistehorten* i området. Området som er dekket av naturreservatet, har i SSR navnet *Vistebergje*. Vi skulle gjerne hatt informasjon om hva som er bakgrunnen for at navnet *Vistehorten naturreservat* ble valgt i sin tid, og om navnet *Vistebergje* ble vurdert da naturreservatet ble navngitt.

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
seksjonssjef

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Innlandet

Kopi til:

Kartverket Postboks 600 3507 HØNEFOSS
Sentrum

Postadresse

Postboks 1573 Vika
NO-0118 Oslo

Besøksadresse

Observatoriegata 1 B
NO-0254 Oslo

Sentralbord

+47 22 54 19 50

E-post

post@sprakradet.no
Internett
www.sprakradet.no

Organisasjonsnummer

971 527 404

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Dato: 25.10.2023
Vår ref: 23/04309-2
Deres ref: 2023/4582

Uttalelse til melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Vistehorten naturreservat i Vågå kommune i Innlandet fylke

POST- OG BESØKSADRESSE
Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 3. oktober 2023.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt vernesaker.

Om saken

Statsforvalteren i Innlandet melder oppstart av arbeidet med utvidelse av naturreservat i Vågå kommune. Naturreservat har som formål å verne områder som inneholder trua, sjelden eller sårbar natur eller på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold.

Uttalelse fra DMF

Norge skal, ifølge Norges mineralstrategi, satse på økt virksomhet innen mineralnæringen og ha verdens mest bærekraftige mineralnæring. Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er viktig. DMF er derfor opptatt av at mineralressurser som har, eller kan ha, verdi, blir vurdert i verneprosessen.

DMF kan ikke se at de foreslåtte verneområdene berører registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. Vi har derfor ingen merknader til melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Vistehorten naturreservat i Vågå kommune.

Dersom det i forbindelse med videre saksgang viser seg at noen av våre fagområder kan bli berørt, ber vi om å få saken oversendt når verneforslaget blir sendt på høring.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som

Statsforvalteren i Innlandet

er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Arita Eline Stene
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Arita Eline Stene

Mottakere:

Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Statsforvalteren I Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår dato: 31.10.2023
Vår referanse: 23/59550 - 2
Deres dato: 03.10.2023
Deres referanse: 2023/4582

Innspill til melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Vistehorten naturreservat - Innlandet fylke

Vi viser til deres brev av 3.10.2023 med melding om oppstart av verneplanprosess for utvidelse av Vistehorten naturreservat i Vågå kommune.

Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer
- Traktorvei i forbindelse med jordbruk
- Støl/seterområde
- Beite
- Reindrif

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketroer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i

Landbruksdirektoratet
Org.nr: NO 981 544 315 MVA
www.landbruksdirektoratet.no
postmottak@landbruksdirektoratet.no

Postadresse
Postboks 56
7701 Steinkjer
Telefon: +47 78 60 60 00

Besøksadresse
Innspurten 11d, 0663 Oslo
Løkkeveien 111-0301, 9510 Alta
Skolegata 22, 7713 Steinkjer

Landbruksdirektoratet

Side: 2 av 2

forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Fredrik Vaadal
rådgiver

Mottakere:
Statsforvalteren I Innlandet

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Deres ref:
2023/4582

Vår ref:
2023/15638-2
Hanne Thingstadberget, plan
May-Tove Smiseth, arkeologi

Dato:
07.11.2023

Svar ang. melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Vistehorten naturreservat - Vågå kommune - Innlandet fylke

Vi viser til oversendelse fra Dem ved brev datert 03.10., med svarfrist 03.11.2023. Saken omhandler melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Vistehorten naturreservat i Vågå kommune. Hensikten med varselet er å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det lages et konkret verneforslag for området.

Det varslede arbeidet har sammenheng med Miljødirektoratets bestilling til Statsforvalteren om å starte prosessen med å opprette nye verneområder. Dette oppdraget er forankret i Stortingsmelding 14 (2015-16) «Natur for livet», og skal supplere det eksisterende vernet i Norge med verdifull natur som er dårlig representert. Grunnlaget for det konkrete arbeidet med utvidelse av Vistehorten naturreservat er ei liste på 150 kandidatområder i Innlandet som ble utarbeidet i 2019 på bestilling fra Miljødirektoratet.

Aktuell verneform for utvidelsen av Vistehorten vil fortsatt være naturreservat. Dette innebærer et strengt vern med forbud mot fysiske inngrep og motorferdsel. En framtidig verneforskrift vil blant annet regulere tiltak som vesentlig kan endre verneverdiene angitt i verneformålet. Tradisjonelt friluftsliv, jakt, bær- og matsopplukking og beiting vil være tillatt.

Plan- og miljømessige forhold

Våren/sommeren 2023 har området blitt kartlagt med hensikt på finne og kartfeste sjeldne og truede lavarter med spesielt fokus på stjernebønnelav, siden dette området er det eneste kjente i hele verden hvor denne finnes.

Området har også helt særegne kvaliteter for steppelav og andre organismegrupper knyttet til ekstremtørre og kalkrike miljøer, siden landskapet innehar noen av de aller rikeste lokalitetene for steppe-elementet i Europa og verden som helhet. I undersøkelsesområdet ble det funnet naturverdier av internasjonal verdi. I tillegg til stjernebønnelav, ble det funnet

Postadresse:
Postboks 4404
Bedriftssenteret
2325 Hamar

Besøksadresse:
Innlandet fylkeskommune
Parkgata 64
Hamar

Telefon: +47 62 00 08 80
E-post: post@innlandetfylke.no
Internett: www.innlandetfylke.no
Org.nr.: 920717152

en lang rekke andre sårbare og sjelden lavarter, blant annet innenfor den foreslåtte utvidelsen. Vistehorten naturreservat har også status som utvalgt kulturlandskap.

Regional plan for klima, energi og miljø sier at vi skal bidra til vern av natur for å ivareta sårbare arter og naturtyper. Skogvern i Innlandet skal være i tråd med nasjonale målsettinger (minimum 10 %).

Fylkeskommunen stiller seg generelt positive til vern av natur og utvidelse av verneområder, og mener foreslått utvidelse er hensiktsmessig med tanke på registreringene gjort i omtalt område. Utvidelsen bidrar også til vern av et større sammenhengende areal i et ellers fragmentert landbruks- og kulturlandskap, noe som er positivt for biologisk mangfold.

Som regionalt ansvarlige for forvaltning av høstbare og ikke truede viltarter, er vi opptatt av at tradisjonell jakt skal være tillatt, så fremt det ikke strider mot verneformålet. Slik det fremkommer, ivaretas høstingsinteressene i oppstartsvarselet.

Kulturvern faglige forhold

Automatisk fredete kulturminner

Vern av større arealer er i utgangspunktet positivt for kulturminneforvaltningen. For de automatisk fredete kulturminnene vil fredningen etter kulturminneloven fortsatt gjelde, mens naturreservatet vil sikre at natur- og kulturmiljøet kulturminnene ligger i også blir vernet. Det er som regel positivt for kulturminner om de blir liggende innenfor et naturreservat, og de bør også synliggjøres i kartmaterieell m.m. som blir utarbeidet for reservatet. I enkelte tilfeller vil det være hensiktsmessig at kulturminner og kulturmiljøer er en del av verneformålet.

For enkelte kulturminner, både fra nyere tid og automatisk fredete, for kulturmiljøer og kulturlandskap kreves det aktiv skjøtsel for å ivareta verneverdiene. I sjeldne tilfeller kan arkeologiske kulturminner stå i fare for å gå tapt pga. naturlige prosesser, som erosjon. Det kan da bli aktuelt med en utgraving for å sikre kunnskapsverdien til kulturminnet. Det er viktig at det åpnes for skjøtels- og tilretteleggingstiltak, og arkeologisk utgraving i bestemmelser gitt i medhold av naturmangfoldloven § 37 og kulturminneloven § 11. Det vises til Miljødirektoratets og Riksantikvarens veileder M-420 | 2015 generelt og pkt. 6.3 spesielt.

Samferdselsfaglige forhold

Vi ber om at følgende setning inkluderes i verneforskriften: «Reglene er ikke til hinder for: nødvendig tiltak innenfor eller inntil naturreservat for drift og vedlikehold av fylkesveg».

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
seksjonssjef

Hanne Thingstadberget
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.